

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

23.1.2008

B6-0051/08

NÁVRH UZNESENIA

ktorý na základe otázok na ústne zodpovedanie B6-0389/07, B6-0003/08, B6-0004/08 a B6-0005/08

v súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku

predkladajú Viktória Mohácsi a Alfonso Andria

v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu

o Európskej stratégii pre Rómov

Uznesenie Európskeho parlamentu o Európskej stratégii pre Rómov

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 13 Zmluvy o ES, ktorá umožňuje Európskemu spoločenstvu prijať vhodné opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na rasovom alebo etnickom pôvode,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 27. januára 2005 o holokauste, antisemitizme a rasizme,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. apríla 2005 o situácii Rómov v Európskej únii,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 1. júna 2006 o situácii rómskych žien v Európskej únii,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2007 o uplatňovaní smernice 2004/38/ES o práve občanov Európskej únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov,
- so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie z 29. novembra 2007 o návrhu rámcového rozhodnutia Rady o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva,
- so zreteľom na články 6, 7 a 29 Zmluvy o Európskej únii a na článok 13 Zmluvy o ES, ktoré zaväzujú EÚ a jej členské štáty k ochrane ľudských práv a základných slobôd a ktoré obsahujú právne nástroje na boj proti rasizmu, xenofóbii a diskriminácii, a na Chartu základných práv Európskej únie a štatút Agentúry pre základné práva,
- so zreteľom na smernicu 2000/43/ES, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod a smernicu 2000/78/ES, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, ako aj na rámcové rozhodnutie o boji proti rasizmu a xenofóbii,
- so zreteľom na Správu o rasizme a xenofóbii v členských štátoch EÚ v roku 2007, ktorú vydala Agentúra pre základné práva,
- so zreteľom na rozsudok, ktorý vyniesla Veľká komora Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci D. H. a iní verzus Česká republika,
- so zreteľom na spustenie Dekády začleňovania rómskej populácie a zriadenie Rómskeho vzdelávacieho fondu, ktorých cieľom je zvýšiť účinnosť politiky a financovania rómskej populácie, a ktoré sa v súčasnosti zameriavajú na viaceré

európske štáty, medzi ktorými sa nachádza aj mnoho členských štátov EÚ, kandidátskych krajín a iných krajín, v ktorých majú inštitúcie Európskej únie výrazné zastúpenie,

- so zreteľom na článok 108 ods. 5 rokovacieho poriadku
- A. keďže osem až dvanásť miliónov Rómov žijúcich v Európskej únii trpí rasovou diskrimináciou a v mnohých prípadoch značnou štrukturálnou diskrimináciou, chudobou a sociálnym vylúčením, ako aj viacnásobnou diskrimináciou na základe pohlavia, veku, zdravotného postihnutia a sexuálnej orientácie,
- B. uznáva, že nedošlo k pokroku v boji proti rasovej diskriminácii Rómov a v ochrane ich práv na vzdelanie, zamestnanie, zdravotnú starostlivosť a bývanie v členských štátoch, ako aj v kandidátskych krajinách,
- C. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že rómski občania Európskej únie často čelia rasovej diskriminácii pri uplatňovaní svojich základných práv ako občanov EÚ na voľný pohyb a na usadenie sa,
- D. keďže segregácia v rámci vzdelávania sa vo všetkých členských štátoch EÚ stále toleruje; uznáva, že diskriminácia týkajúca sa prístupu ku kvalitnému vzdelaniu neustále ovplyvňuje schopnosť osobného rozvoja rómskych detí a uplatňovania ich práva na vzdelávanie,
- E. keďže Rómovia sú v oblasti zamestnávania ešte stále diskriminovaní,
- F. keďže Rómovia musia v mnohých prípadoch bývať v neštandardných a nehygienických obydliach a existujú dôkazy o rastúcom trende núteného vysťahovania, pričom je Rómom pravidelne upierané právo na poskytnutie alternatívneho bývania,
- G. keďže EÚ ponúka rôzne mechanizmy a nástroje, ktoré možno využiť na zlepšenie prístupu Rómov ku kvalitnému vzdelaniu, zamestnaniu, bývaniu a zdravotnej starostlivosti, najmä politiku začleňovania do spoločnosti, regionálnu politiku a politiku v oblasti zamestnanosti,
- H. uznáva, že začlenenie rómskych komunít do spoločnosti je ešte stále nedosiahnutým cieľom a že dosiahnutie účinnej a hmatateľnej zmeny v tejto oblasti treba využívať nástroje EÚ,
- I. uznáva, že je potrebné zabezpečiť efektívnu účasť Rómov v politickom živote, najmä čo sa týka rozhodnutí, ktoré má vplyv na život a dobré podmienky rómskych komunít,
- J. berie na vedomie predovšetkým extrémnu situáciu mnohých rómskych jednotlivcov a komunít v nových členských štátoch, ako aj akútnu zraniteľnosť rómskych migrantov z nových členských štátov,
- 1. víta závery Európskej rady zo 14. decembra 2007, ktorá „vedomá si veľmi osobitej

situácie Rómov v celej Únii, vyzýva členské štáty a Úniu, aby využili všetky prostriedky na zlepšenie ich začlenenia“ a „vyzýva Komisiu, aby preskúmala existujúce politiky a nástroje a do konca júna 2008 podala Rade správu o dosiahnutom pokroku“;

2. ostro a jednoznačne odsudzuje všetky formy rasizmu a diskriminácie, ktorým čelia Rómovia a ostatní považovaní za „Cigánov“;
3. nalieha na novú Agentúru Európskej únie pre základné práva, aby začlenenie Rómov a boj proti rasizmu a rasovej diskriminácii Rómov zaradila medzi najvyššie priority svojho pracovného programu;

Komplexný prístup

4. opätovne potvrdzuje dôležitú úlohu EÚ v boji proti diskriminácii Rómov, ktorý je často štrukturálny a preto si vyžaduje komplexný prístup na európskej úrovni, pričom uznáva, že prvotná investícia vo forme politickej vôle, času a zdrojov do ochrany, podpory a posilnenia postavenia Rómov by mala spočívať na vláдах jednotlivých členských štátov;
5. nalieha na Európsku komisiu, aby vytvorila európsku rámcovú stratégiu zameranú na začlenenie Rómov, ktorej cieľom by bolo zabezpečiť politickú súdržnosť na úrovni EÚ vzhľadom na sociálne začleňovanie Rómov; konštatuje, že európska rámcová stratégia pre začleňovanie Rómov by mala:
 - uprednostniť začleňovanie Rómov prostredníctvom politiky EÚ v oblasti sociálneho začleňovania a zamestnanosti, ako aj podporou trvalo udržateľných programov EÚ a členských štátov z príslušných štrukturálnych fondov s cieľom chrániť práva Rómov na vzdelanie, zamestnanie, zdravotnú starostlivosť a bývanie v členských štátoch, ako aj v kandidátskych krajinách;
 - prispieť k boju proti štrukturálnej a inštitucionálnej diskriminácii v oblasti vzdelávania, zamestnávania, prístupu k zdravotnej starostlivosti a bývania; podporiť pozitívne opatrenia ako dôležitý nástroj na nápravu pevne zakorenených znevýhodnení,
 - mať za cieľ bojovať proti neznášanlivosti voči Cigánom tým, že ju tematicky začlení do kampaní a iniciatív na Európskej úrovni proti rasizmu,
 - zriadiť monitorovací mechanizmus na vyhodnocovanie programov v oblasti sociálneho začleňovania a zamestnanosti; stanoviť orientačné hodnoty a ukazovatele a poskytovať potrebnú podporu na prieskum a vyhodnocovanie realizovaných programov,
 - zabezpečiť komplexný prístup k rómskej otázke a zosúladiť politiku EÚ zameranú na začleňovanie Rómov s existujúcimi medzivládnyimi aktivitami, napr. Dekádou začleňovania rómskej populácie a stratégiami OBSE a Rady Európy na zlepšenie situácie Rómov;

6. vyzýva Európsku komisiu, aby vytvorila oddelenie pre rómske záležitosti alebo útvar s podobnými právomocami, ktorý bude koordinovať implementáciu európskej rámcovej stratégie pre začlenenie Rómov, uľahčovať spoluprácu členských štátov, koordinovať spoločné činnosti členských štátov a zabezpečovať presadzovanie riešenia otázok týkajúcich sa rómskej problematiky vo všetkých príslušných orgánoch,
7. vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala návrh vytvorenia akčného plánu Spoločenstva pre začlenenie Rómov, ktorého úlohou bude poskytovať finančnú podporu realizácii cieľa európskej rámcovej stratégie pre začlenenie Rómov,
8. vyzýva členské štáty, aby vytvorili národné stratégie pre začlenenie Rómov, ak neexistujú a zabezpečili, aby bol na ich úspešnú implementáciu k dispozícii primeraný inštitucionálny rámec a finančné prostriedky,

Vzdelávanie

9. nalieha na Komisiu, aby preskúmala možnosti sprísnenia antidiskriminačných právnych predpisov v oblasti vzdelávania, pričom sa zameria na zrušenie rasovej segregácie, a aby informovala Parlament o svojich zisteniach do jedného kalendárneho roka od prijatia tohto uznesenia;
10. opakovane zdôrazňuje, že rovnosť prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu by mala byť prioritou európskej stratégie pre začlenenie Rómov; nalieha na Komisiu, aby zdvojnásobila svoje úsilie pri financovaní a podpore opatrení v členských štátoch, ktorých cieľom je začlenenie rómskych detí do hlavného prúdu vzdelávania od útleho detstva; nalieha na Komisiu, aby podporovala programy s pozitívnymi opatreniami, pokiaľ ide o účasť Rómov na strednom a vyššom vzdelávaní; nalieha na Komisiu, aby podporovala ďalšie programy, ktoré poskytujú pozitívne a úspešné modely odstraňovania segregácie; nalieha na Komisiu, aby vytvorila osobitné finančné prostriedky na podporu (i) predškolského vzdelávania Rómov, desegregácie rómskych tried/ inštitúcií v základnom školstve, (iii) monitorovania a zmeny zaužívanej praxe nezákonného zaobchádzania s rómskymi deťmi v inštitúciách pre duševne chorých, (iv) vzdelávania v rómskom jazyku, (v) dostupnosti vyššieho vzdelávania pre rómsku mládež, (vi) vysokoškolských podpôr pre Rómov a (vii) zaradenia dostatočného rozsahu informácií vo výučbe o holokauste o prenasledovaní Rómov počas druhej svetovej vojny,
11. nalieha na členské štáty aby sa ich prioritou stalo (i) financovanie predškolského vzdelávania Rómov, (ii) desegregácia rómskych študentov a ich zaradenie do hlavného prúdu vzdelávania, (iii) monitorovanie a zmena zlého zaobchádzania s duševne chorými, (iv) opatrenia na podporu vzdelávania všetkých detí v rómskom jazyku, výučbe o histórii, kultúre a o pozitívnom vklade Rómov pre európsku spoločnosť a (v) finančná podpora rómskych študentov v stredoškolskom, vysokoškolskom a univerzitnom vzdelávaní, aj s podporou systému doučovania, ak to bude potrebné,

Zamestnanosť

12. nalieha na Komisiu, aby podporovala začleňovanie Rómov na trh práce pomocou opatrení zahrnujúcich finančnú pomoc na odborné vzdelávanie a rekvalifikáciu, opatrenia na podporu pozitívnych krokov na trhu práce, dôsledné vymáhanie dodržiavania antidiskriminačných právnych predpisov týkajúcich sa zamestnávania a opatrenia na podporu samostatnej zárobkovej činnosti Rómov a malých rómskych podnikov,
13. nalieha na členské štáty, aby (i) neustále vyvíjali právne a iné nástroje na boj proti rasovej diskriminácii na trhu práce a tiež aby zabezpečili podporu opatrení, ktoré prijímú zamestnávateľia na posilnenie rozmanitosti na pracovisku, (ii) poskytovali finančnú pomoc nezávislým antidiskriminačným agentúram, (iii) rozvíjali pozitívne príklady existujúce v niektorých členských štátoch, ktoré slúžia na zabezpečenie toho, aby osadenstvo veľkých a stredných zamestnávateľov primerane odzrkadľovalo etnickú rôznorodosť spoločnosti a (iv) prijímali opatrenia na podporu malých rómskych podnikov a rozvíjali schopnosti Rómov potrebné na uskutočňovanie podnikateľských aktivít;

Zdravotná starostlivosť

14. vyzýva Radu, Komisiu a členské štáty, aby podporovali systémové národné programy zamerané na zlepšovanie zdravotného stavu rómskych komunít,
15. nalieha na členské štáty, aby bezodkladne ukončili a v dostatočnej miere napravili prax (i) systematického vylučovania niektorých Rómskych komunít zo zdravotnej starostlivosti vrátane izolovaných zemepisných oblastí, ale nielen v nich a (ii) extrémneho porušovania ľudských práv v zdravotnom systéme tam, kde sa to dialo alebo deje vrátane rasovej segregácie v zdravotníckych zariadeniach a násilnej sterilizácie rómskych žien,

Bývanie

16. nalieha na Komisiu, aby rozvíjala pozitívne modely (i) podpory programov, ktorých cieľom je ukončenie existencie rómskych slumov v členských štátoch, v ktorých pretrvávajú a (ii) podpory ďalších programov, ktoré poskytujú pozitívne a úspešné modely bývania pre Rómov vrátane rómskych migrantov,
17. nalieha na členské štáty, aby (i) prijali a realizovali politiky zamerané na zlepšovanie stavu v slumoch, (ii) rozhodne vymáhali dodržiavanie antidiskriminačných právnych predpisov v oblasti bývania, (iii) zavádzali pozitívne zákonné povinnosti vychádzajúce z kladných modelov niektorých členských štátov s cieľom ukončiť bezdomovstvo, (iv) prijali všetky primerané opatrenia proti rasovej segregácii v oblasti bývania a (v) zdvojnásobili snahy o ukončenie porušovania zásady práva na bývanie v Únii,
18. vyzýva členské štáty, aby už pri základoch zapájali rómsku komunitu s cieľom umožniť rómskym občanom získať plný úžitok zo stimulov poskytovaných EÚ, či už v oblasti vzdelávania, zamestnanosti alebo občianskej účasti, pretože úspešné začleňovanie vyžaduje prístup zdola nahor a spoločnú zodpovednosť,

19. naliehaivo žiada Komisiu a Radu, aby na zvýšenie účinnosti svojho úsilia v tejto oblasti využili existujúce iniciatívy, ako Dekáda začleňovania rómskej populácie a Rómsky vzdelávací fond;
20. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam členských štátov a Rade Európy.